

Kend behovet for næringsstoffer på din bedrift

Det voksende økologiske areal øger behovet for en bæredygtig forsyning af næringsstoffer til de økologiske bedrifter. Foruden et kendskab til næringsstofbalancen på bedriften, skal det sikres gennem sædskifte, recirkulering og samarbejdsaftaler

NÆRINGSSTOFFER

AF MAJA ELINE PETERSEN

Økologisk landbrug oplever i disse år en hastig vækst, men der er usikkerhed om, hvor næringsstofferne til økologiske afgrøder skal komme fra i fremtiden. Det vil et projektet 'Næringsstofforsyning for fremtidens økologi' forsøge at komme med løsninger på.

- Der fjernes mange næringsstoffer fra landbruget i form af kød, mælk, æg og vegetabiliske produkter. Hvis de næringsstoffer ikke erstattes af indkøbt foder, vil det betyde en netto fraførsel af næringsstoffer fra landbruget hvert år. I projektet arbejder vi på at finde forskellige løsningsmuligheder til de udfordringer, der kan være med næringsstofbalancen på forskellige typer af bedrifter. Vi skal have større fokus på sædskifter, anvendelse af recirkulerede produkter og samarbejdsaftaler mellem de forskellige bedriftstyper, så vi kan bibeholde høje udbytter og afgrøder af god kvalitet, forklarer Annette Vestergaard, leder af projektet hos Økologisk Landsforening.

Kend behovet på din bedrift

Ifølge Annette Vestergaard er det første skridt på vejen til en god næringsstofstrategi på bedriften, at landmanden kender sin jord og gødning og sætter mål for sine udbytter, så det vides, hvad afgrøderne har brug for.

- For landmanden handler det først og fremmest om at kende afgrødernes næringsstofbehov og finde ud af, hvad marken kan supplere med. Derfor er det vigtigt at tage jordprøver og få et kendskab til jordens næringsstofindhold, fysik og biologi. Desuden er gylleanalyser vigtige for at vide, hvad indholdet er

af næringsstoffer i den gødning, der er på bedriften, eller som modtages fra en anden bedrift. Der er meget stor variation i husdyrgødning, og normerne udtrykker et simpelt gennemsnit, som dækker over en stor spredning. Det næste skridt er at undersøge, om sædskiftet er optimalt, og om der er mulighed for at anvende recirkulerede produkter, der sikrer de næringsstoffer, der mangler. Generelt set kan kvælstof sikres via sædskiftet, mens de andre næringsstoffer sikres ved brug af recirkulerede produkter og via samarbejdsaftaler om gødning, forklarer Annette Vestergaard og tilføjer:

- Samarbejde mellem bedrifter om de næringsstoffer, der er til rådighed, er en vigtig brik i at sikre næringsstofforsyningen for fremtidens økobrug. På kvægbrug er der et overskud af kvælstof som følge af den høje kløverandel, mens plantebrugene mangler næringsstoffer. Kan man lave en bytteaftale, hvor plantebrugene modtager kvæggylle og som modydelse bestiller vinasse til kvægbrugene, kan det sikre en bedre fordeling af næringsstofferne.

Det online gødningskatalog

Et vigtigt værktøj til vejledning om alternativ næringsstofforsyning til økologiske landmænd er det online gødningskatalog, der er tilgængeligt på Økologisk Landsforening hjemmeside. Det skal gøre det nemmere for økologiske landmænd at få adgang til næringsstoffer, så næringsstofbehovet sikres og afhængigheden af konventionel gylle kan reduceres.

- Gødningskataloget er et genialt værktøj til at optimere både kvælstof, fosfor og kalium på bedriften. På et Danmarkskort kan man udvælge sin kommune og herved få vist, hvad der er af tilgængelige recirkulerede produkter i nærområdet. Det er en hjørnesten i vejledningen til landmændene om tilgængeligheden af alternative gødningskilder, men der er behov for en revision og videreudvikling, og derfor er vi i gang med at afsøge markedet for de alternative kilder, der findes i dag, forklarer Annette Vestergaard.

Foldere med forslag til løsninger

Ifølge Annette Vestergaard er der et behov for, at de økologiske landmænd får nogle konkrete strategier, der kan sikre næringsstofforsyningen på netop deres bedrift.

- Vi er på nuværende tidspunkt i

gang med at udarbejde foldere, der er målrettet de udfordringer med næringsstofforsyning, der kan være på forskellige typer af økologiske bedrifter i forskellige geografiske regioner. På fem typebedrifter udregner vi næringsstofbalancen og kommer med specifikke strategier for næringsstofforsyningen. Vi kommer bl.a. med bud på, hvordan eksterne gødningskilder som vinasse, biogasgylle osv. spiller sammen med de interne tilpasninger af sædskifte og afgrødevalg, som er relevante på forskellige bedriftstyper, forklarer Annette Vestergaard.

Folderne forventes klar i starten af 2018. De vil, sammen med øvrige resultater fra projektet, blive lagt op på Økologisk Landsforenings hjemmeside.

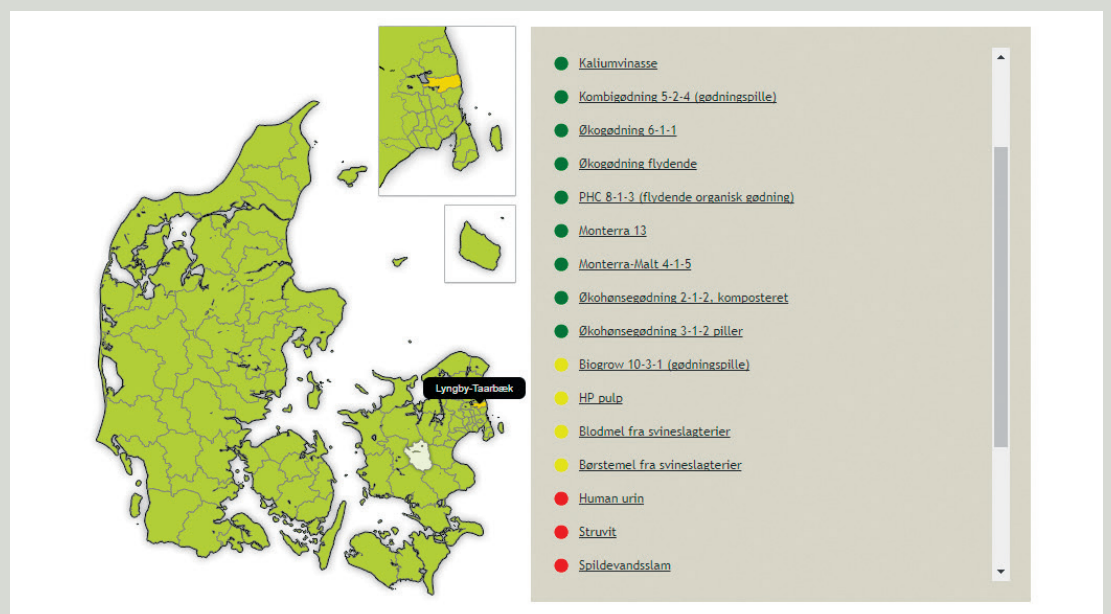

Spadeprøven fortæller om jordens tilstand. F.eks. fortæller røddernes farve og struktur om jordens evne til at omsætte organisk stof. Foto: Erik Kristensen, ØkologiRådgivning Danmark.

Det online gødningskatalog

I det online gødningskatalog kan du klikke ind på Danmarkskortet og finde tilgængelig gødning i dit næringsområde. Under hver gødningsstype kan brugerne finde oplysninger om:

- ▶ Type af biomasse
- ▶ Indhold af næringsstoffer og andre stoffer med positiv virkning på jordens struktur og mikrobielle liv
- ▶ Risiko for indhold af uønskede stoffer
- ▶ Virkning
- ▶ Anvendelse
- ▶ Økonomi
- ▶ Hvor kan det købes

Gødningerne er inddelt i tre typer og markeret med grønt, gult og rødt:

- De grønne gødninger er umiddelbart tilladte at bruge i økologisk jordbrug.
- De gule gødninger kan bruges af økologer, men der kan være restriktioner f.eks. i forhold til afsætning.
- De røde gødninger er endnu ikke tilladte at bruge, men fremgår af kataloget, hvis man ønsker at arbejde på en dispensation eller en regelændring.

Gødningskataloget kan findes på www.okologi.dk/landbrug/viden/goedningskataloget.

Gødningskataloget ajourføres i 2017 og 2018